

[Viggo Starcké.]

priser og de stadigt gentagne kriser. Hvorfor stiger priserne i en periode, hvor den fremadskridende teknik og den stadigt voksende produktionskraft gør det muligt at producere billigere og derfor at nedsætte priserne? Vi mødte problemet i hele dets alvor under arbejdskonflikten, og da konstaterede man, at arbejdernes skuffelse og arbejdernes vrede hænger sammen med dette, at de nu har årtiers erfaring for, at hver gang deres løn stiger, så stiger priserne og skatterne samtidig. Igennem 80 år har arbejderne stadig ved forhandlinger og ved arbejdsstridigheder været i stand til at forhøje deres pengemæssige løn, men den danske arbejderstands andel i den årlige samfundsproduktion har i disse 80 år ligget ganske uforandret på 35 pct., hvilket med sikkerhed viser, at fagforeningerne og socialdemokratiet ikke har været i stand til at løfte den danske arbejders andel i samfundsproduktionen een eneste procent. Det hænger sammen med prisstigningen, og det er dér, man må finde forklaringen på arbejderbevægelsens skuffelse og arbejdernes vrede. Der er blot den ulykke ved det, at arbejderne hidtil har troet, at det var arbejdsgiverne, der tog overskuddet fra dem. Men i de samme 80 år er den andel i den årlige samfundsproduktion, som tilkom de selvstændige erhvervsdrivende og de selvstændige arbejdsledere indenfor industri, landbrug, håndværk og skibsfart, faldet.

Den er i løbet af 80 år gået ned fra 57 pct. til 37 pct., og dette viser med sikkerhed, at det ikke kan være arbejdsgiverne, der tager en så stor andel, at det forklarer arbejderne ringe forhold. I de samme 80 år har vi derimod set, at den andel, som administrationen, som embedsmænd og funktionærer har i samfundets årlige produktion, er steget til det 5-dobbelte, fra 4 pct. til 20 pct. En meget stor del af fremskridtene er altså blevet opslugt af den voksende administration og af det voksende statsvælde. I de samme 80 år er den årlige produktion, det årlige nationalprodukt, blevet næsten 4-doblet, således at der skulle være muligheder for en virkelig effektiv højnelse af levestandarden. Men den højnelse af levestandarden, som vi har set, skyldes netop, at produktionen og teknikken har været i stand til at frembringe flere varer og billigere varer.

Den arbejdskonflikt, som vi har oplevet nu i foråret, og som vi kan risikere vil komme tilbage igen næste år, stiller samfundet overfor dels problemet om den øjeblikkelige konflikt, dels problemet om at fjerne årsagerne til, at sådanne konflikter opstår. Fra vor side ønsker vi så få indgreb og så små indgreb som overhovedet muligt. Men vi ønsker samtidig en effektiv løsning af det problem: hvorfor får både arbejderne og arbejdsgiverne for lidt?

Hvad kommer prisstigningerne af? Ja, ser man bare på et problem som told, da har vi jo herhjemme for et år siden oplevet dette, at de forbrugsbegrænsende afgifter, som blev gennemført ved forliget mellem de radikale og socialdemokraterne og det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, har givet statskassen en årlig indtægt på 250 mill. kr., et beløb, som man lægger ovenpå varepriserne, og et beløb, som endogså vil vokse og trykke arbejdslønnen med et større beløb end det, der indkommer i statskassen. Vi så her i foråret, hvordan socialdemokraterne og de konservative gennemførte en forhøjelse af tekstiltolden, som vil koste forbrugerne op imod 100 mill. kr.

Når det ærede medlem hr. Aksel Møller i dag så smukt talte om det, han kaldte afgifter på de fattiges nødvendigheder, arbejdstøj og børneudstyr, vil jeg gerne minde det ærede medlem hr. Aksel Møller om, at han i høj grad har en del af ansvaret for dette gennem den tekstiltold, han var med til at gennemføre. Det var tåbeligt af de konservative at gå med til det samarbejde med socialdemokraterne, fordi formålet med denne politik var at drive en kile ind mellem det frihandelsvenlige venstre og det toldvenlige konservative folkeparti. Derigennem er en venstre-konservativ regering i fremtiden blevet vanskeliggjort. Men det var også tåbeligt af socialdemokraterne at gå ind i denne politik, idet det er en arbejderfjendtlig politik at fordyre tøjet for den jævne befolkning. Denne tekstiltold og de forbrugsbegrænsende afgifter for et år siden havde på forhånd opslugt hele den lønstigning, som arbejderne kunne opnå som følge af konflikten, og dette giver et tab i tilliden til den høje regering, og det giver også uro i arbejderne kredse. Det ærede medlem hr. Aksel Møller har oven i købet med denne tekstiltoldpolitik brudt